

Lumina ochilor săi

În primii mei ani de conducere, așa povestește un predicator, mi s-a transferat pentru o vreme suplinirea predicatorului închisorii din F. Nu fără teamă am preluat această nouă funcție. La prima mea vizită în instituție l-am vizitat întâi pe gardianul închisorii, ca să-l pun să-mi facă un raport despre fiecare deținut în parte. Printre ei se afla un infractor rău, un ucigaș cu scopul de a jefui, pentru care se pronunțase deja sentința de condamnare la moarte. Cu acesta aveam să mă ocup întâi și înainte de orice. Dar ce am aflat despre acest om era puțin favorabil ca să mă încurajeze în această muncă.

„P. este un păcătos înrăit”, a spus gardianul, „arogant, încăpățânat, sceptic. Veți avea multe supărări cu el.”

În curând aveam să găsesc această opinie chiar foarte corectă. Deținutul, un bărbat încă tânăr, poate tocmai treizeci, chipeș la înfățișare, nu s-a ridicat la intrarea mea. A răspuns la fel de puțin la salutul meu prietenos, nu m-a băgat deloc în seamă. Am început să-i adresez câteva întrebări despre locul natal, rude, vârstă, meserie, dar n-am primit răspuns la niciuna. P. privea fix în podea, posac și îndărătnic. Nu puteam nici măcar să-l privesc în ochi. Așa că de data aceasta am renunțat la încercările mele de a-l face să vorbească, i-am spus câteva cuvinte biblice scurte și am părăsit celula. A doua și a treia mea vizită au rămas la fel fără rezultat. Curând am renunțat la întrebări și am vorbit în schimb conștiinței sale cu cuvintele cele mai serioase din Scriptură. Dar aveam sentimentul că abia auzea ce spuneam. Dar în această privință m-am înșelat totuși, pentru că atunci când m-am dus din nou la el câteva zile mai târziu și am început cu o rugăciune scurtă, P. m-a întrerupt deodată cu vorbele pronunțate scurt și violent:

„Puteți să vă scutiți de aceasta. Eu nu cred nici în iad și nici în cer, nici în diavol, nici în Dumnezeu. Sau, dacă există unul, atunci El nu este prezent decât ca să ne chinuie pe noi, sărmani oameni.”

Eram așa de surprins să-l aud vorbind pe acel om, încât n-am știut să găsesc imediat un răspuns. Cu toate acestea eram foarte bucurosi; puteam totuși să văd în aceasta un semn că prețiosul, veșnic puternicul Cuvânt al vieții începea să-și facă efectul pentru acest sărman suflet. Cea mai violentă contradicție era pentru mine cu mult mai de preferat decât tăcerea rigidă a morții. Dar speranțele mele bucuroase păreau că nu se vor împlini. Orice aș fi vrut să-i spun omului, aceasta nu găsea acces. Începând de acum am mers zilnic la el, mă rugam și vorbeam cu el, mă luptam acasă, în cămăruța mea, cu Domnul meu pentru sufletul său – dar, atât cât puteam să observ, totul rămânea cum a fost. Acolo nu era „nici glas, nici răspuns” și cu îngrijorare și tristețe adâncă vedeam venind mai aproape și tot mai aproape ziua execuției.

Odată, când mergeam acasă de-a dreptul deprimat, micuța mea fiică, de trei ani, venea sărind în întâmpinarea mea deja la poarta grădinii, îmi arăta o păpușă nouă și striga de bucurie:

„Uite, taticule, unchiul Richard mi-a adus-o!”

„Unchiul Richard?” Ca un fulger m-a străbătut gândul: Pe acesta l-a trimis Dumnezeu. El locuia în același oraș în care P. trăise mai înainte. Firește că aceasta ei nu-i spunea mult, dar mie îmi spunea destul în această clipă.

M-am grăbit în casă plin de bucurie, ca să-l salut pe prietenul drag, care, ca deja de multe ori, trecea și acum pe la ei pentru o călătorie de afaceri. Curând am izbucnit și eu cu întrebarea care îmi ardea pe suflet:

„Spune, Richard, ai cunoscut în W., pe vremuri, un muncitor de fabrică, pe nume P.?”

„Supraveghetorul din fabrica L., vrei să spui? Da, firește, l-am cunoscut. Chiar a locuit câțiva ani vizavi de mine. Ce este cu el?”

„Aceasta o vei afla după aceea. Te rog, fă-o de dragul meu și povestește-mi ce știi despre P.”

„Păi, nu este chiar foarte mult. Părea că P. trăia în condiții foarte bune. Cel puțin, pe micuța lui fiică o împopoțona cu toată pompa falsă imaginabilă și nici banii nu-i lipseau micuței. De câte ori a cumpărat de la mine: migdale, stafide sau alte zaharicale, cu siguranță că toate nu erau destinate decât ca să dispară în mica gură pofticioasă.”

„Deci, are o fiică?” l-am întrerupt pe povestitor. „N-am bănuț așa ceva.”

„Avea una”, a spus Richard. „Ea a murit la vârsta de aproximativ trei ani, după o boală de puține zile, de difterie. Se spune că bietul tată a fost disperat din cauza aceasta. Mama murise la nașterea micuței. Desigur, cu atât mai fierbinte a iubit el copilul. Ea chiar era un copilaș vesel și drăgălaș, cam ca fiica ta. Da, într-adevăr! Și ochii mari, căprui, îi avea, în plus, părul frapant de creț și deschis la culoare. Numai că nu era la fel de fină și delicată ca Lenchen a ta. Când zăcea în sicriu, în rochița albă, împodobită peste tot cu flori, în mânuțe cu un buchet de trandafiri, tatăl ei a pus să fie fotografiată, iar această fotografie mare acoperă, fixată într-o placă de marmură, mica movilă. Sub ea sunt numai cuvintele: „Lumina ochilor mei”.”

„Și apoi?” am întrebat eu încordat.

„Da, apoi, viața bietului P. a luat-o tot la vale. Am vrut să-l vizitez de câteva ori, dar nu l-am găsit niciodată acasă. Se spunea că se dedase la beție. Realitatea este că după o vreme a fost concediat de la fabrica L. și s-a mutat din W. Ce s-a ales apoi de el, nu știu.”

„Dar eu știu”, am spus eu serios. P. este un ucigaș și jefuitor condamnat la moarte.”

„Ce spui?” a strigat prietenul meu, îngrozit; și acum mi-am ușurat inima prea plină.

Era deja miezul nopții când am mers la culcare. Dar somnul îmi fugise pentru mult timp. Gândurile și imaginile care ieșiseră la iveală în sufletul meu ca presimțiri neclare și umbre încețoșate la vestea sosirii prietenului meu, începeau să capete forme tot mai precise, până când, în sfârșit, am recunoscut limpede drumul pe care mâna lui Dumnezeu mă așezase așa de vizibil și priveam cu speranță bucuroasă ținta la care el mă va duce.

„Dragă Minna”, am spus eu în dimineața următoare către soția mea, poate îmi vei îndeplini o mare rugămintă, chiar dacă înfăptuirea ei îți va fi grea?”

„Păi, doar nu vei cere de la mine ceva nedrept sau imposibil”, a răspuns ea prietenoasă, „și că în rest fac totul de dragul tău, aceasta o știi.”

„Bine”, am spus eu, „deci, vreau să te rog s-o îmbraci azi după-amiază pe Lenchen a noastră cu rochița albă, să-i dai în mână un buchet de trandafiri și apoi să-i permiți să mă însoțească la P.”

„La criminal?” a exclamat scumpa mea soție acum foarte îngrozită.

„Ei, doar nu te temi cumva că el îi va face ceva rău fiicei noastre?” am întrebat eu zâmbind.

„Nu chiar așa”, a fost răspunsul oarecum șovăind, „doar ești acolo. Dar nu înțeleg totuși ce să caute Lenchen acolo.”

„Îți voi explica, dragă Minna”, am spus eu grăbit. „Uite, ieri, când Richard a vorbit despre asemănarea pe care ar avea-o fiica decedată a lui P., pe care el o iubea atât de tandru, cu micuța noastră, atunci mi-a venit deodată ideea, dacă priveliștea neașteptată a copilului nostru nu va face poate o impresie profundă asupra lui. Gândul a venit de la Dumnezeu. Aceasta mi-a devenit tot

mai sigur în timpul nopții și astfel ascult de voia Sa, pur și simplu, dacă o duc pe Lenchen la deținut. Acum îți vei da totuși acordul, nu-i așa?”

„Din toată inima, iubite soț”, a spus soția mea, „și Dumnezeu să-Și dea binecuvântarea la aceasta!”

La o oră mai devreme decât de obicei mi-am început drumetia obișnuită în după-amiaza aceea, de data aceasta însoțit de soție și fiică. Cea din urmă era foarte fericită că putea ieși cu mama și cu tata. Îi spusese răm că voiam să vizităm un sărman „unchi”, care locuia într-o cameră foarte îngustă, mică, dar nu i-am spus ce trebuia să spună sau să facă. Eram sigur că Domnul va conduce totul.

Totuși, inima îmi bătea tare când am intrat în celula lui P., împingând-o pe fiica mea înaintea mea. El ședea pe scăunelul lui de lemn, ca de obicei, cu spatele întors spre ușă și nici nu s-a întors la intrarea noastră, așa cum făcuse în ultima vreme. Probabil că încă nu mă aștepta și credea că este gardianul. Dar apoi poate că a auzit pașii mărunți ai lui Lenchen, pentru că s-a întors brusc cu o smucitură. O clipă a privit fix, cu o groază fără grai, copilul care, stând în lumina plină a soarelui auriu de iulie ce pătrundea chiar și prin geamurile cu gratii, îi zâmbea prietenos, întinzând spre el buchețelul ei. Dar aceasta a durat numai câteva secunde. Apoi a sărit în picioare cu strigătul pătrunzând până în măduvă: „Else, copilul meu!” și s-a repezit cu brațele larg desfăcute spre copil. Dar când aceasta s-a întors, devenind speriată și temătoare, el s-a clătinat înapoi la locul său, și-a pus ambele mâini la față și a izbucnit în hohote convulsive.

Eram profund zguduit. Un efect atât de puternic totuși n-am așteptat. Am dus copilul încet pe culoar, la mama care aștepta, și apoi am intrat iar la fel de încet, închizând ușa în spatele meu.

A durat mult până când furtuna îngrozitoare de sentimente din pieptul nefericitului s-a potolit puțin. În sfârșit, când hohotele au devenit mai încete am mers la el, i-am pus mâna pe umăr și am spus:

„Ce v-a zguduit așa, sărmane prietene?”

P. părea că abia acum devenea conștient de prezența mea. A lăsat mâinile să coboare încet, a privit în jur în celulă și a spus cu un glas răgușit, ciudat de schimbat:

„Nu mai este aici? – Doar a fost Else a mea – copilul meu – lumina ochilor mei!” – Numai că mult, mult mai frumoasă; - dar – firește – acum ea este un înger.” Apoi mi-a apucat deodată mâinile și a strigat rugător, plin de teamă:

„Trebuie să mă duc la ea – la ea în cer! – Ajutați-mă, ajutați-mă!”

„În cer – la Dumnezeu?” am rostit eu rar și solemn.

El a gemut atunci tare:

„Dacă El nu mi-ar fi luat copilul, n-aș fi ajuns ce sunt acum.” Și apoi a țâșnit din inima chinuită tot ce fusese închis în ea în acest timp lung, durere amară, dar și vina îngrozitoare a păcatului. În fața ochilor mei se derulau imagine după imagine, una mai înfiorătoare și mai întunecată decât cealaltă. Dar umbra cea mai întunecată, care se așternea peste toate, era totuși mereu tânguirea pentru „lumina ochilor săi”. Dar, miraculos! În fața ochilor mei interiori, acest nor negru, care întunecase ziua vieții sărmanului om, se transforma într-un nor luminos, care îi va strălumina noaptea păcatului și întunericul morții cu lumina veșnică a cerului.

Trecuseră ore, când, în sfârșit, i-am întins mâna lui P. de rămas-bun.

„Să nu veniți mâine singur”, m-a rugat el, „aduceți-mi-o din nou!”

De atunci, Lenchen a noastră a mers zi de zi la acel „unchi drag”, ca să-i ducă un buchet de trandafiri și să-l ferească o vreme cu flecăreala ei copilărească. Dar zi de zi păraseam celula cu

mulțumire tot mai bucuroasă față de Dumnezeuul îndurător, care înfăptuise din nou o minune a dragostei Sale de Mântuitor pentru un sărman suflet pierdut de om.

Venea seara dinaintea execuției. M-am oferit să rămân cu el în acea ultimă noapte, dar el a refuzat, mulțumind.

„El este cu mine”, a spus el încet și un licăr de bucurie fericită a transfigurat fața topită de necaz. „Înainte am spus: Dacă Dumnezeu nu mi-ar fi luat copilul, n-aș fi ajuns niciodată ce sunt acum. Astăzi o mai spun o dată, dar n-o mai spun cu acuzație amară, ci cu mulțumire fierbinte, umilă.”

„O dorință mai am”, a început el încă o dată după o vreme. Vreți să mi-o îndepliniți? Dumnezeu v-o va răsplăti. Puneți să se îndepărteze piatra de pe mormântul copilului meu. Puteți păstra fotografia. Pietrarul B. a fost prietenul meu. Poate o va lua în schimb pentru o cruce, chiar dacă este una foarte mică. Să nu fie scris nimic pe ea, nici numele ei, nimic altceva decât - Isus. El este lumina ochilor mei!”

Titlul original: „Sein alles”
din *Samenkörner (Neue Folge 20) 1926*